

MİLLİ MÜCADELEDE TÜRK KADINININ YERİ

Melek YALIN*

Milli Mücadele döneminde Türk kadını, gerek cephe gerisinde gerekse cephede erkeğiyle birlikte büyük mücadelede bulunmuştur. Çanakkale’de çeşitli cephelerde Türk kadınları nişancı olarak düşmanın korkulu rüyası olmuştur. Bunun yanında Kurtuluş Savaşı’na en büyük desteği veren Türk Kadını şarapnel parçalarına; üzerlerine sıkılan kurşunlara aldırış etmeden cepheye mermi ve erzak taşımışlardır. Ayrıca patikler, çarıklar yaparak askerin ihtiyaçlarını karşılamaya çalışmışlardır. Yeri gelmiş mermileri taşıırken göğsünden vurulmuş ve o hengamede onu kimse fark edememiş; yeri gelmiş yanında top patlayarak üzerine gelen şarapnel parçalarından korunamayıp buldukları yerlere yığılı vermiştir Fatma bacılar, Nene hatunlar...

Cephede mücadeleye katılmış bazı kadınlarımızdan bahsetmek gerekirse;

Asker Saime

Garp cephesinde görev alarak, cephe gerisinde ve istihbarat işlerinde büyük başarılar gösterdi. İzmit’te bir görev üzerindeyken yaralanmış fakat o bunu belli etmeyerek vazifesini yerine getirmiştir. Bu olaya istinaden daha sonra Asker Saime olarak anılmıştır.

Kılavuz Hatice

Pozantı’da mücadele etmiştir. 8 Mayıs 1920’de gece Fransız kuvvetlerine Kumcu Veli ile birlikte kılavuzluk ederek , onları Türk askerini Fransızların ateş hattına sokmuştur. Bu şekilde Fransız askerleri esir edilmiştir. Bundan dolayıdır ki adı Kılavuz Hatice olarak kalmıştır.

Tayyar Rahime

Güney Cephesi’nde gönüllü olarak komutanlık yapmıştır.

Fatma Seher Hanım (Kara Fatma)

Üç yüz kişiyi aşkın birliği ile I., II. İnönü Meydan Muharebesi, Sakarya Meydan Muharebesi ile Dumlupınar Meydan Muharebesi’nde çarpıştı. Büyük Taaruz’un ilk günlerinde General

* Trakya Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Birinci Sınıf Öğrencisi

Trikopis'in birliğine esir düşmüşse de, kaçarak yeniden müfrezesinin başına geçti; Bursa'nın Yunan işgalinden kurtuluşunda rol oynadı. Bir keresinde, onbaşı olduğunda neredeyse sadece kadınlardan oluşan birliği ile düşmanın cephe gerisine bir saldırı düzenledi ve aralarında bir Yunan Subayı toplam 25 esir askerle geri döndü.

Binbaşı Ayşe

15 Mayıs 1919'da İzmir işgal edilince, İlk karşı koyma hareketine o da silahla katılmıştır. Yunanlılar İzmir'e hakim olunca Aydın'a geçmiş, çete kurmuş sonra da çetesiyle birlikte Köpekçi Nuri Çetesi'ne katılmıştır. Aydın Muharebesi'nden sonra Koçarlı'ya çekilmişler ve bundan sonra Milli Mücadelede görev almıştır. Cephede bunlar olurken bir yandan da cemiyetler kurulup; mitingler düzenlenmiş, basında kendilerini kaleme aldıkları yazılarla ifade etmişlerdir.

Cemiyetlerde Türk Kadını

Milli Mücadele döneminde kadınların cemiyet kurmasındaki asıl amaç, vatanın kurtarılması için hizmet etmektir. Bu maksatla yardım toplama, geniş kitleleri yardıma çağırma faaliyetlerinde bulunmuşlardır. Bu cemiyetler ayrıca askere giyecek-yiyecek temini ve ordunun sağlık hizmetleri için çalışmışlardır.

Kurulan cemiyetler;

- Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti
- Müdafaa-i Hukuk Kadınlar Şubesi
- Asr-ı Kadınlar Cemiyeti
- Hilal-i Ahmer Kadın Kolları
- Türk Ocakları
- Muallimler Cemiyeti

Ayrıca, mitinglerde boy gösteren Türk kadını, memleketin her tarafından yabancı işgalleri ve istilalarına karşı protesto mitinglerine katılmışlardır. İlk miting, Redd-i İlhak Milli Heyeti'nin 14-15 Mayıs 1919 gecesi yaptığı çağrı üzerine, İzmir'in Maşatlık semtinde düzenlenmiştir. Kadınların bu ilk mitingin ardından vatanın çeşitli bölgelerinde çeşitli mitingler düzenlenmiş ve işgallere karşı duyulan tepkiler dile getirilmiştir.

Türk kadınının Milli Mücadeleye verdiği maddi ve manevi desteği göz önünde bulundurursak; bu çabaların boşa gitmediğini, vatanın düşmandan temizlenmesinden ve bağımsızlığın kazanılarak yeni bir devlet kurulmasından anlayabiliriz.

Mustafa Kemal Atatürk'ün söylediği “Dünyada hiçbir milletin kadını ben Anadolu kadınından daha fazla çalıştı, milletimi kurtuluş ve zafere götürmekte Anadolu kadını kadar himmet gösterdim diyemez” sözleriyle, Türk kadınının cesur yürekliliğini; vatanın kurtuluşu ve bağımsızlığının kazanılmasındaki önemini ve rolünü dile getirip tüm dünyanın duymasını sağlamıştır.

KAYNAKÇA

<http://www.atam.gov.tr/dergi/sayi-34/milli-mucadelede-turk-kadini>, 30.03.2014.

<http://www.uslanmam.com/cumhuriyet-tarihi/35870-milli-mucadelede-turk-kadini.html>, 30.03.2014.